

'Een ijzingwekkende roman met levensechte personages.'

— KNACK

KARIN FOSSUM

WIE DE WOLF VREEST

LITERAIRE THRILLER

Karin Fossum

WIE DE WOLF VREEST

Literaire thriller

*Ik haat de mensen, enkel en alleen omdat ze bestaan,
en benijd hen intens wanneer ik ze in hun eigen land zie bewegen.
Hier zit ik, de gek, binnen in mijn ijsblok,
ik houd nauwkeurig aantekening van alle vijandige handelingen
die de mensen tegen mij richten.
En in de donkere kamers van de wraak
groeit een wereldheerser.*

ELGARD JONSSON

Voor Kari

Een verblindende lichtstraal viel schuin door de bomen.

Hij stond op slag stil. Hij was er niet op voorbereid. Was uit bed opgestaan en had langzaam door het donkere huis gelopen, nog half slapend, naar het stenen stoepje voor de deur. En toen trof de zon hem.

Het licht stak als een priem in zijn ogen. Meteen sloeg hij zijn handen voor zijn gezicht, maar het licht drong verder naar binnen, zocht zich een weg door kraakbeenen en beenderen, rechtstreeks naar de duisternis van zijn schedel. Daarbinnen werd alles schitterend wit. Zijn gedachten schoten alle kanten op, verpulverd tot atomen. Hij wilde hard schreeuwen, maar hij schreeuwde nooit, dat was beneden zijn waardigheid. Daarom klemde hij zijn tanden op elkaar en bleef zo stil hij kon op het stoepje staan. Er gebeurde iets. Zijn hoofdhuid spande over zijn schedel, het voelde aan als een groeiende prikkeling. Bevend bleef hij staan, met zijn handen voor zijn hoofd. Hij voelde dat zijn ogen opzij werden getrokken, zijn neusgaten verwijdden zich en werden groot als sleutelgaten. Hij jammerde zacht, probeerde het tegen te gaan, maar kon de enorme krachten niet stoppen. Langzaam werden zijn gelaatstreken uitgewist. Wat overbleef was een naakte schedel, overtrokken met witte, doorzichtige huid.

Hij vocht koortsachtig en kreunde even, voelde angstvallig aan zijn gezicht, of het er nog wel was. Zijn neus voelde zacht en

akelig aan. Hij trok zijn hand weg. Hij had het weinige dat nog restte vernield, voelde duidelijk dat zijn neus inzakte en als een rotte pruim zijn vorm verloor.

Ineens hield het op. Hij ademde voorzichtig, voelde dat zijn gezicht weer op zijn plaats gleed. Hij knipperde een paar keer, deed zijn mond open en dicht, maar toen hij weer naar binnen wilde gaan, stak er iets in zijn borst. De scherpe klauwen van een monster dat hij niet kon zien. Hij kromp ineen, sloeg zijn armen om zich heen als afweer tegen de kracht die de huid van zijn borst steeds strakker aantrok. Zijn tepels verdwenen in zijn oksels. De huid op zijn blote bovenlichaam werd dunner, aders puilden uit als bobbelige kabels, pulserend van zwart bloed. Hij stond bijna dubbelgeklapt en voelde het komen, voelde dat hij het niet meer kon tegenhouden.

Plotseling scheurde hij open, als een trol die zich in de zon waagde. Zijn ingewanden en darmen gutsten naar buiten. Hij probeerde alles op zijn plaats te houden, wist de randen van de wond vast te pakken en ze naar elkaar toe te trekken, maar het sijpelde en stroomde tussen zijn vingers door en bleef als slachtafval voor zijn voeten liggen. Zijn hart sloeg nog, gevangen achter zijn ribben, panische, hamerende slagen. Lange tijd bleef hij zo staan, dubbelgevouwen en hikkend. Zijn buikholte was leeg. Hij opende één oog en wierp een angstige blik naar beneden. Het stroomde niet meer. Onhandig begon hij de inhoud op te rapen. Propte alles op goed geluk naar binnen, terwijl hij met zijn andere hand de huid vasthield, zodat het niet meteen weer naar buiten zou glijden. Niets kwam op de juiste plaats terecht, het pulde op de wonderlijkste plaatsen uit, maar als hij de wond zou kunnen laten dichtgroeien, zou niemand het zien. Hij wist dat hij anders was dan anderen, maar dat was aan de buitenkant niet zichtbaar. Terwijl hij de huid met zijn linkerhand goed vasthield, propte hij met zijn rechterhand alles naar binnen. Ten slotte zat het meeste er weer in. Er lag alleen nog wat bloed op de steen. Hij drukte de wond stevig

dicht en voelde dat het aan elkaar begon te groeien. Hij ademde voorzichtig, zodat het niet weer zou openscheuren. Nog steeds stond hij stokstijf op het stoepje. Nog steeds scheen de zon met haar witte straal door het bos, scherp als een zwaard. Maar hij was weer heel. Het was gewoon allemaal veel te snel gegaan. Hij had niet zo ondoordacht rechtstreeks uit bed de zon in moeten stappen. Hij bevond zich altijd in een andere ruimte en bekeek de wereld door een donkere waas die de scherpte van het licht en de geluiden erbuiten wegnam. Door middel van diepe concentratie hield hij die waas op zijn plaats. Dat was hij nu vergeten. Was zonder voorbehoud de nieuwe dag ingelopen, als een kind.

Het kwam hem voor dat de straf onredelijk zwaar was. Want toen hij op de halfvergane matras lag te slapen, had hij iets gedroomd waardoor hij plotseling was opgestaan en zonder op te letten naar buiten was gehold. Hij sloot zijn ogen en riep een paar van de beelden op. Hij zag zijn moeder, onderaan de trap. Uit haar mond pompte rood, warm bloed. Dik en rond in haar witte jasshort met grote bloemen deed ze denken aan een omgevallen kan waar bessensap uitstroomde. Hij herinnerde zich haar stem. Altijd gevolgd door een donkere fluittoon. Langzaam ging hij het huis weer binnen.

Dit is het verhaal van Errki.

Het begon zo: 's Nachts om drie uur verliet hij het asiel. Wij noemen het geen asiel, Errki, en ook al heb je het recht om het in je eigen leefwereld te noemen hoe je wilt, je zou op zijn minst rekening moeten houden met anderen en iets anders moeten zeggen. Dat heet vriendelijkheid. Of tact, zo je wilt. Heb je daar wel eens van gehoord?

Ze was godsamme zo welbespraakt dat de woorden als olie uit haar leken te stromen. Na de woorden kwam haar geluid, een schrill elektrisch orgel.

Het heet *Het Baken*, zei hij en hij glimlachte als een boer met kiespijn. Wij van Het Baken, één grote familie. De telefoon gaat, goedemiddag, met Het Baken! Kan iemand de post voor Het Baken ophalen?

Precies. Het is gewoon een kwestie van wennen. Iedereen moet zich hier een beetje aanpassen.

Ik niet, antwoordde hij narrig. Ik ben gedwongen opgenomen, op paragraaf vijf. Een gevaar voor mezelf en mogelijk ook voor anderen.

Hij boog zich voorover en fluisterde iets in haar oor.

Dankzij mijn shit zit jij in schaal zevenentwintig.

De nachtzuster rilde. Op dit tijdstip van de dag voelde ze zich altijd het zwakst. Dit niemandsland tussen nacht en ochtend, een grauwe leegte waarin de vogels zich stilhielden en je er nooit zeker van was of ze ooit weer zouden gaan zingen. Waarin van alles gebeurd kon zijn wat zij nog niet wist. Ze kromp ineen, plotseling moe. Was niet bij machte zijn pijn te zien, zich te herinneren wie hij was. Dat hij aan haar hoede was toevertrouwd. Ze vond hem alleen maar afstotelijk, zelfingenomen en lelijk.

Dat weet ik wel, siste ze. Maar je bent hier toch al vier maanden en voor zover ik kan zien vind je dat prima.

Ze zei het met een mond zo spits als de snavel van een kip. Het orgel trok een schel akkoord.

Na die woorden was hij ervandoor gegaan. Het was een fluitje van een cent. De nacht was warm en het raam stond op een vijftien centimeter brede kier. Weliswaar met een stalen rail in de sponning vastgezet, maar dat probleem loste hij op door de gehele rail te demonteren. Hij gebruikte de gesp van zijn riem. De schroeven gleden gemakkelijk uit het vermolmde houtwerk van het meer dan honderd jaar oude gebouw. Hij had een

kamer op de begane grond. Sprong licht als een veertje uit het raam en landde op het gazon.

Hij ging niet via het parkeerterrein, maar liep het bos in naar het vennetje dat ze de Bron noemden. Het maakte niet uit waar hij liep. Als hij maar niet langer op Het Bakken hoefde te zijn.

Het vennetje was mooi. Lag daar pretentieloos, zonder een rimpeling. Rustte in het landschap, open en stil. Joeg hem niet weg, lokte hem niet erin. *Het raakte hem niet aan. Het was er alleen maar.* Het asiel lag op een steenworp afstand, maar door de bomen aan het oog onttrokken. Nestor vroeg hem even te blijven staan en dat deed hij. Hij staarde in het zwarte ven. Ineens moest hij aan Tormod denken, die hier drijvend was aangetroffen, met zijn gezicht omlaag, zoals gewoonlijk had hij zijn rubberhandschoenen aan en zijn blonde haar deinde in het groenzwarte water. Hij had er niet fraai uitgezien, maar dat had hij nooit gedaan. Hij was dik en traag en had vale ogen, bovendien was hij dom. Een nare papzak die zich altijd verontschuldigde, bang om hen te besmetten, om teveel te zijn, bang dat iemand zijn slechte adem zou ruiken. Nu was de stakker bij God. Misschien dobberde hij rond op een wolk, eindelijk bevrijd van die klamme handschoenen. Misschien zag hij zijn moeder weer, misschien deinde zij op de wolk ernaast. Hij had van zijn moeder gehouden. Bij de gedachte aan Tormods onrustige ogen met de lichte wimpers slikte hij moeizaam. Hij schudde even geïrriteerd met zijn magere lichaam en liep verder het bos in.

De donkere gedaante was goed zichtbaar tussen al het lichte groen, maar niemand zag hem. De anderen sliepen. Iemand anders had Tormods plaats ingenomen. Na zijn zelfmoord werd hij teruggebracht tot het praktische verschijnsel waar ze veel meer behoefte aan hadden: een vrij bed. Werkelijk een verbazingwekkende metamorfose, dacht hij. Tormod was Tormod niet meer, hij was een vrij bed. En zelf zou hij ook een vrij bed

worden, met strakgetrokken lakens. Hij luisterde naar de stem en knikte licht. Daarna liep hij op zijn slingerende manier verder het dichte bos in. Toen de nachtzuster eindelijk om de hoek van zijn kamer keek, was hij al twee uur onderweg. Ze durfde het gesprek dat ze hadden gehad niet te herhalen. Nee, ik heb niets ongewoons gemerkt, hij was net als anders. De zon was nu op en scheen door het raam van de personeelskamer, waar de ochtendbespreking plaatsvond, in haar gezicht. De woorden brandden als zuur in haar keel.

Hij liep langs de manege. Hoorde de grote, donkere dieren onrustig met hun hoeven schrapen. Een van hen merkte hem op en briepte luid. Hij bekeek hen vanuit zijn ooghoek en voelde een sterk verlangen om bij hen te zijn, om net als zij te zijn. Niemand stapt op een paard af en vraagt: wie ben jij? Een paard kreeg de last die hij kon dragen en daarna mocht hij rusten. En het slechte paard dat niets kon, kreeg een kogel door zijn hoofd. Simpel. Leven bij de dag. Met een kind op je rug in de ring rondstappen. Uit de oude badkuip drinken. Met hangend hoofd staande slapen. Een paar insecten afschudden. Tot je tijd om was.

Hij liep een tijdje over de weg. Het zou niet lang duren voor de mensen onder hun dekens en lakens vandaan zouden krabbelen. Uit hun legers en holen naar buiten zouden kruipen. Hij voelde het als een siddering in de lucht naderbij komen. Het zou niet lang meer duren voor het verkeer op gang kwam. Errki tilde zijn voeten sneller op. Het was maar het beste om weer het bos in te gaan. Een enkele keer tilde hij zijn hoofd op. Hij hield van het trillende bos, het flakkerende schijnsel van het licht door het loof en de geur van gras in zijn grote neusgaten. Het geluid van takjes en heide die zacht onder zijn voeten meegaven. Bomen, grijs en droog, die daar maar stonden, verankerd in de aarde. Hij pakte een varen beet en trok hem met wortel en al uit. Hield hem voor zijn gezicht en mompelde: wortel, stengel en blad. Wortel, stengel en blad.

Uiteindelijk werd hij moe. In de verte zag hij een rotsblok, met eronder een donkere schaduw. Hij liep erheen en rolde zich in het gras op. Hij luisterde voortdurend naar de stem. Die zoemde binnen in hem, zacht en regelmatig als een elektriciteitscentrale. In zijn zak had hij een potje met een schroefdeksel. De slaap is de broer van de dood, dacht hij en sloot zijn ogen.

Hij was aan de rand van een open vlakte gekomen.

Zo kon alleen Errki lopen, moeizaam hinkend als een aangeschoten kraai, maar met een hoog tempo. Alles slobberde en slingerde aan hem, zijn lange haar, zijn openhangende jack en zijn wijde broek die hij al tijden niet meer uit had gehad. Een oude polyesterbroek die naar zweet en urine stonk. Hij hield zijn hoofd scheef, alsof er een pees in zijn nek was geknapt, en hij keek zelden op als hij liep. Hij staaarde strak naar de grond en het enige wat hij zag waren zijn eigen voortdravende voeten. Ze liepen vanzelf. Hij had geen doel nodig, hij kon uren lopen zonder moe te worden. Liep fanatiek door, als een speelgoedbeestje met een gespannen veer en een sleutel in zijn rug.

Hij was een man van vierentwintig, met smalle schouders, maar verrassend brede heupen. Vanwege een erfelijke afwijking had hij slechte heupen. Daarom moest hij een eigenaardige zwaai met zijn heupen maken om zijn benen mee te krijgen. Een geïrriteerde zwaai, alsof hij iets vervelends op zijn rug had wat hij af wilde schudden. Dit had talloze mensen op de gedachte gebracht dat hij als een vrouw liep. Zijn nek was ook dunner en langer dan bij mannen gewoon was, bijna te dun om het gewicht van zijn hoofd te dragen. Niet dat zijn hoofd abnormaal groot was, maar de inhoud was absoluut zwaarder dan bij de meeste mensen.

Hij woog maar zestig kilo en at niet veel. Het was moeilijk te kiezen wat je wilde hebben. Brood of cornflakes? Worst of een hamburger? Een appel of een banaan? Hoe deden de mensen

dat eigenlijk, al die keuzes maken in het leven? *Hoe konden ze zeker weten dat ze juist kozen?*

In zijn zak had hij een potje met een schroefdeksel, dat bevatte wat hij nodig had om zijn benen te laten gehoorzamen en zijn gedachten in acceptabele banen te leiden. Terwijl hij de gangen van Het Bakken op en neer liep, in de bus, in de trein, of wandelend langs de wegen.

Als hij niet in beweging was, lag hij stil te rusten.

Zijn haar was lang en zwart en stug, het hing als een vuile kwast voor zijn gezicht. Zijn huid zat vol littekens van puisten. Ze waren verschenen toen hij dertien was en opgezwollen als kleine vulkanen. Hij was opgehouden zich te wassen. Ze werden veel duidelijker als hij er met water en zeep overheen ging. Wanneer er een dikke laag oud stof en vet op zijn huid lag, zag je ze niet zo goed. Onder zijn weerbarstige haar kon je een gezicht ontwaren, lang en smal met scherpe jukbeenderen en smalle, zwarte wenkbrauwen. Zijn ogen lagen diep en keken heel bijzonder, meestal ontwijkend. Maar als je ze toch wist te vangen, lichtten ze met een bleek schijnsel op. Hij keek altijd schuin omhoog naar degene die sprak en door dat haar en al die kleren had hij ondanks de zonnige zomer een bleke huid. Zijn broek hing laag op zijn heupen en werd door een leren riem op zijn plaats gehouden. De gesp was een messing adelaar met gespreide vleugels en een kromme snavel. En kleine geëmailleerde ogen die omlaag staarden naar een onzichtbare prooi, bijvoorbeeld Errki's bescheiden geslachtsorgaan onder zijn smerige broek. Dat was slecht ontwikkeld voor een man van zijn leeftijd en was nog nooit in een vrouw geweest. Dit wist niemand en zelf had hij dat pijnlijke gegeven verdrongen ten gunste van andere, belangrijkere zaken. Bovendien was de adelaar best indrukwekkend, zoals hij op de maat van Errki's heuprotatie wiegde. Misschien kon hij mensen doen geloven dat het gereedschap eronder werkelijk te beschouwen was als een roofdier.

Het was stil en heet op de wegen. Gele velden aan beide kanten, zover het oog reikte. In de verte kwam een meisje met een kinderwagen aangelopen. Ze zag de zwarte, waggelende figuur al van verre en besefte dat ze hem zou moeten passeren. Er waren geen zijwegen. Hij zag er vreemd uit en naarmate hij dichterbij kwam, voelde ze de spanning in haar lichaam toenemen. Haar manier van lopen werd meteen stugger. De gedaante kwam hakkend en schroevend vooruit, hij straalde zowel angst als agressiviteit uit en ze nam zich voor hem niet in de ogen te kijken, maar hem snel voorbij te lopen. Het liefst met een onverschillig, enigszins arrogant gezicht. Ze moest in ieder geval niet haar angst tonen, want ze had het idee dat hij net als een onbetrouwbare hond haar angst zou kunnen ruiken en daarvoor zou aanvallen.

Het meisje was net zo blond en mooi als Errki zwart en lelijk was. Zelfs door de waas kwam ze als een scherp licht dichterbij. Ze klampte zich vast aan de wagen. Duwde hem korzelig voor zich uit, alsof ze bereid was de inhoud op te offeren om haar eigen vege lijf te redden. Dacht Errki. Hij was lang diep in gedachten verzonken geweest, maar nu werd hij op de rand van zijn gezichtsveld het trippelende figuurtje gewaar. Het zag er onbetekenend uit, als een fladderend stuk wit papier. Hij hief zijn hoofd niet op. Hij had de contouren en de beweging die hem tegemoet kwamen allang opgemerkt. In Errki's voorstellingswereld was een meisje met een kinderwagen wel het meest meelijwekkend van alles. Hij kon er niet bij dat ze door het naar buiten persen van een kind zo'n dwaze, verzaligde uitdrukking op hun gezicht konden krijgen. Ondanks dat er al miljarden jammerenden op de wereld waren, veranderde het heel hun kijk op het leven, en daar kon hij met zijn boerenverstand niet bij. Toch wierp hij een blik op haar en stelde zich de volgende vraag: slechte bedoelingen of geen bedoelingen? Goede bedoelingen kende hij niet. Bovendien liet hij zich niets wijsmaken. Je herkende je vijand niet aan het uiterlijk, aan de buitenkant. Ze

kon bijvoorbeeld een mes verborgen hebben onder het babydekentje. Hij zag iets voor zich met een gespleten punt en een kartelrand. Je wist het maar nooit.

Ze passeerden elkaar. Errki hoorde het brosse geluid van dun rinkelend glas. Het meisje kneep krampachtig in het handvat van de wagen. Een fractie van een seconde keek ze op. Tot haar grote schrik zag ze het vreemde licht in zijn ogen en onder zijn openhangende zwarte jack kon ze de tekst op zijn T-shirt lezen: KILL THE OTHERS.

Dit kon ze niet vergeten. En zo werd ze een van de mensen die later aan de politie zouden rapporteren dat ze de gezochte man op deze dag hadden gezien, op deze open vlakte.

De anderen hadden het altijd op hem gemunt. Niet alleen op zijn geplaagde lichaam, waarin de organen kriskras door elkaar lagen, of op zijn keiharde hart dat achter de tralies van ribben lag te beven. *Ze wilden bij hem naar binnen.* Het geheime kamertje in, met een verblindende lamp. Ze verpakten hun slechte bedoelingen in mooie woorden, zanikten over de zegen van de realiteit en de spannende uitdaging van samen dingen doen. Het was onverdraaglijk.

Als hij dat nou niet wilde!

Hij schudde verward zijn hoofd. Zijn gedachten waren ongecontroleerd hun eigen weg gegaan en hadden de tijd verstoord. Hij wankelde het kamertje weer binnen en zeeg neer op de vuile matras. Hij was blij dat hij uit het verstikkende asiel was ontsnapt, blij dat hij het verlaten huisje had gevonden. Hij lag met opgetrokken knieën op zijn zij, zijn handen tussen zijn dijen gestoken, zijn wang in de maffe matras. Staarde diep bij zichzelf naar binnen, in de donkere, stoffige kelder waar een smal gat in het plafond een straaltje mat licht doorliet. Dat vormde een cirkelronde vlek op de stenen vloer. Daar zat Nestor. Naast hem lag een voddige jas. Die zag er vrij onschuldig uit, als iets wat daar was achtergelaten, maar hij wist wel beter. Hij lag een

tijdje stil te wachten en weldra doezelde hij weer weg. De wond had tijd nodig om weer dicht te groeien. Tijdens het groeien droomde hij stilletjes. Na de straf werd hij altijd getroost en dat accepteerde hij. Dat was een deel van de afspraak. Het was drie minuten over zes op de ochtend van de vierde juli en langzaam kwam er een verzengende hitte aangeslopen.

Het huis was een plotselinge verrassing geweest, verscholen in een dicht stukje bos. Een oud boerderijtje dat al tientallen jaren leeg stond. Het was echter in een verbazend goede staat, al was de inventaris allang grotendeels door zwervers gesloopt. Er waren er heel wat die hier in de loop der jaren een tijdje waren neergestreken en hun stempel op de versleten kamers hadden gedrukt, of lege flessen achtergelaten.

Hij stond een tijdje tussen de bomen door te kijken. Het huis was van massief hout gebouwd en er lag een veldje met weelderig gras voor. Voorzichtig legde hij zijn hand tegen de zware deur en duwde hem open. Bleef een ogenblik staan om de geur op te snuiven. Binnen vond hij een keuken, een woonkamer en twee kleine kamertjes, op een van de bedden lag een oude, gestreepte matras. Hij sloop van kamer naar kamer en keek om zich heen. Snoof de geur van het oude hout op. In dit huis was Errki dichter bij zijn voorouders dan hij kon vermoeden. Het huis was een oud zomerboerderijtje, gebouwd op de eeuwenoude fundamenten van een van de vele Finse nederzettingen uit de zeventiende eeuw. Terwijl hij rondliep luisterde hij oplettend naar de zwiigende muren. Het leek alsof hierbinnen iets was voorgevallen. Een woede die nog in de wanden zat. Verscheidene van de dikke balken in de wanden vertoonden grote wonden waar de spaanders

uitstaken, alsof iemand er met een bijl in had staan hakken. Er was geen raam meer heel, er zaten nog slechts enkele glaszerven in de gebarsten sponningen. Er kwamen een paar gedachten in hem op. Je kon hier onmogelijk met een auto komen en voor zover hij wist had niemand gezien dat hij de weg had verlaten en tegen de helling omhoog was geklommen. Hij had geen horloge, maar hij wist dat hij precies een halfuur had gelopen nadat hij de openbare weg had verlaten. Dat hij geen eten en kleren had, baarde hem geen zorgen. Maar dorst had hij wel. Hij liet zijn kaken werken om een beetje spuug te vormen. Begon op zijn tong te kauwen.

Daarna liep hij naar wat eens de keuken was geweest en trok in het wilde weg wat laden open. De knoppen waren verdwenen, hij moest zijn lange nagels gebruiken om ze open te trekken. Vond een vork met gebroken tanden en een pakje kaarsen. Kruimels en wat rotzooi. Bierdoppen. Een leeg luciferdoosje. Voor het gebroken keukenraam hingen de resten van vitrage die tussen zijn vingers verkruimelde toen hij het vastpakte. Hij liep weer naar de woonkamer. In de ene muur was een raam dat uitkeek op het grasveldje en aan de andere kant was er uitzicht op een meertje. Langs de wand stond een oude divan met groene, kreukelige bekleding en tegen de muur er tegenover een grote kast. Hij maakte de kast opende en keek erin. Hij was helemaal leeg. De planken vloer zat onder de vlekken en voelde kleverig aan als hij erop liep. Hij liet zich voorzichtig op de divan neerzakken. De vering krijste en er steeg een wolk stof uit de versleten bekleding op. Daarom veranderde hij van gedachten en ging het eerste kamer-tje binnen, naar het bed dat een matras had. Hij trok zijn jack en zijn t-shirt uit en ging liggen. Was een eeuwigheid onder zeil. Toen hij wakker werd was hij vergeten waar hij was, bovendien had hij gedroomd. Daardoor maakte hij de grote fout om zomaar de zon in te rennen, zonder eerst na te denken. Het was vernederend om zijn eigen inhoud van het stoepje op

te schrapen en om naar Nestors kwaadaardige gelach te moeten luisteren. Terwijl zijn darmen als slangen door zijn vingers glipten.

Hij werd voor de tweede keer wakker. Ging voorzichtig recht op zitten en staarde de kamer in. Voelde met zijn hand over zijn borst, de wond was geheeld. Er was alleen nog een rood, vertakt litteken. Dat ging midden tussen zijn tepels door en eindigde bij zijn navel. De zon stond nu hoger. Hij richtte zich op. Afgezien van een grof getimmerd nachtkastje, niet veel meer dan een kist, was de kamer leeg. Hij stond langzaam op en liep de kamer door. Trok de la uit. Terwijl hij in de la stond te kijken, wreef hij afwezig over een pijnlijk punt op zijn ene heup. Hij had op iets hards gelegen. Daarom ging hij terug naar het bed en keek naar de matras. Betaste het schuimrubber met zijn vingers. Er lag daar iets, iets smals en hards. Achterdochtig tilde hij de matras op en draaide hem om. Aan de onderkant was in de tijd een groot gat gemaakt en een deel van het schuimrubber was weggeplukt. Hij stak zijn hand in de bekleding en groef zich een weg naar binnen. Stuitte op iets hards. Trok dat eruit en staarde er verbaasd naar, kon zijn eigen ogen niet geloven. Op deze verramponeerde plek, in een oude, muffige matras, lag nota bene een revolver. Hij hield het ding voorzichtig met beide handen vast en keek in de loop. In Errki's handen was dit absoluut een vreemd voorwerp, maar toen hij het wapen beter vastpakte en zijn vinger om de trekker legde, voelde hij duidelijk hoe goed het in de hand lag. Hoeveel kracht het in zich had. Alle macht in de hemel en op de aarde. Wind, bries en storm. Hij maakte het wapen nieuwsgierig open en keek in de kamer. Er zat één patroon in het magazijn. Enthousiast haalde hij hem eruit om hem nader te onderzoeken. De patroon was lang en glimmend, met een verrassend ronde punt. Hij duwde hem weer in het magazijn en zag verheugd hoe goed hij paste. Door de vondst van het wapen keek hij om zich heen. Iemand

had hier overnacht en de revolver achtergelaten. Merkwaardig. Misschien was die persoon plotseling betrapt en had hij geen tijd gehad om het wapen mee te nemen. Misschien zat hij ergens te wachten tot hij terug kon komen om het op te halen. Het was een mooie revolver. Errki had geen verstand van wapens, maar hij dacht dat het een groot kaliber revolver van een duur merk was. Hij las de kleine lettertjes op de greep: Colt.

Wat denk jij, Nestor? mompelde hij zacht, terwijl hij de revolver aan alle kanten bekeek. Ineens hield hij op en gooide het wapen van zich af. Het kwam met een knal op de vloer terecht. Hij holde naar de keuken, waar hij zich even aan het aanrecht vastklampte. Daar had hij aan moeten denken. Dat Nestor met walgelijke voorstellen zou komen. Hij hoorde hen in de donkere kelder lachen, zo luid dat het stof opwaaide. Toen ging hij het kamertje weer binnen en bleef een tijdje naar het wapen staan kijken. Uiteindelijk stopte hij het weer terug in de matras. Hij had het niet nodig, hij had andere wapens. Hij begon door het huis te lopen, van de keuken naar de kamer en weer terug, terwijl hij de hele tijd naar de smerige vloerplanken keek. Ze kraakten en piepten in verschillende toonhoogten. Al snel had hij op zijn wandeling door de kamers een hele melodie gemaakt. Zijn zwarte haar slingerde driftig heen en weer, net als zijn jack en zijn broek. Zijn armen hingen stijf opzij en hij bewoog zijn vingers ritmisch op de maat van de krakende planken. Hij werd in dat ritme gezogen, hij bleef maar lopen, kon niet stoppen en wilde dat ook niet. In deze zuiging vond hij rust en hoefde hij alleen nog maar te lopen, heen en weer, met gelijke passen en gespreide vingers. Kraak, kraak. Errki loopt, heen en weer, steeds maar weer, van kamer naar kamer, dompetiedom.

Hij wist niet hoelang hij had gelopen, maar uiteindelijk schraapte hij al zijn moed bijeen en ging hij bij de buitendeur staan. Deed de deur open, voorzichtig. De zon scheen onbeheerst op het bos. Hij sloeg zijn ogen neer en stapte voorzichtig

op het stenen stoepje. Deed een paar langzame stappen door het gras. Bleef staan en rook even aan de dennenappels en aan de dicht opeen groeiende varens. Wortel, stengel en blad. Eindelijk was hij weer op weg. Hij wist niet waarheen, of wat hij ging doen. Nestor stuurde zijn voetstappen langs de helling omlaag, naar de bewoonde wereld. Het was nog steeds vroeg in de ochtend. De meest matineuze mensen hadden net hun voeten buiten het bed gezet. Ze hadden een punt van het gordijn opgetild en de stralende dag buiten gezien. Warm. Licht. Flakkerend groen. Optimistisch maakten ze plannen voor de dag, om te profiteren van het mooie weer en de pijnlijk korte zomer. Een van hen was Halldis Horn. Ze woonde alleen op een klein boerderijtje niet ver van het oude Finse zomerboerderijtje. Op het moment dat Errki zijn eerste schreden op het gras zette, trok zij haar nachthemd over haar hoofd.

Zowel haar eerste als haar tweede jeugd lagen al ver achter haar. Bovendien was ze veel te zwaar. Maar voor onbevooroordeelde zielen was ze absoluut een verschijning. Groot en rond, met een grote boezem en een grijze vlecht die als een ijzeren tros op haar rug hing. Haar gezicht was rond en fris, ze had blosjes op haar wangen en haar blik had ondanks haar hoge leeftijd zijn fonkelende felheid behouden.

Ze liep de kamer en de keuken door, opende de deur naar de tuin. Hief haar gezicht op naar de zon. Bleef een tijdje op het trapje staan turen, gekleed in een geruite schort en klompen. Ze droeg bruine kniekousen. Niet omdat het koud was, maar vanuit het besef dat vrouwen van haar leeftijd niet te veel blote huid moesten tonen, en hoewel hier nooit iemand kwam, afgezien van eens per week de kruidenier, was er toch altijd nog

Onze Lieve Heer met zijn altijd aanwezige blik. In goede tijden en in slechte tijden, om het maar zo te zeggen. Want al was ze gelovig, het kwam wel eens voor dat ze hem een wrevelige gedachte zond en dan vroeg ze naderhand niet om vergeving. Ze keek naar de invasie van paardebloemen. De hele tuin stond er vol mee, het leek wel eczeem dat heel haar goed onderhouden boerderij vervuilde. 's Zomers verwijderde ze het onkruid altijd twee keer met een hak. Plantje voor plantje, met nijldige bewegingen. Ze hield van werken, maar zo nu en dan beklaagde ze zich een beetje, om haar echtgenoot zaliger eraan te herinneren in wat voor lastig parket hij haar had gebracht, doordat hij als gevolg van een minuscuul propje in een ader, zo groot als een rijstkorrel, over het stuur van zijn tractor was geduikeld. Dat haar taaie, stevige echtgenoot, die spierbundel, zich zo had kunnen laten vellen, ging haar verstand te boven, ook al had de dokter geprobeerd haar uit te leggen hoe in zijn werk ging. Voor haar bleef het even onbegrijpelijk als het feit dat een vliegtuig kon vliegen of dat ze haar zuster Helga in Hammerfest kon opbellen en duidelijk haar klagende stem door de hoorn kon horen.

Ze moest aan het werk voordat het te warm werd. Ze haalde de hak en liep ermee over het erf. Met haar hand boven haar ogen speurde ze rond om een plan te trekken. Ze besloot om bij de trap te beginnen en dan in een waaier naar buiten toe te werken, langs de waterput in de richting van de schuur. Ze haalde een emmer en een hark uit de vestibule. Ze werkte in een strak ritme, hakte stevig door tot ze moe was, twee of drie keer hakken voor elke plant. Dan harkte ze alles in een rustiger tempo bijeen, vulde de emmer en leegde die op de composthoop achter het huis. Stof zijt ge en tot stof zult ge wederkeren, dacht ze, terwijl ze hard op de bodem van de emmer sloeg. Daarna hakte ze weer verder. Haar brede achterwerk wees naar de hemel en wiegde op de maat van de hak. Haar rood met groen geruite schort wapperde zachtjes in de zon. Haar

voorhoofd was nat van het zweet en haar vlecht viel voortdurend over haar schouder naar voren. Gewoonlijk droeg ze die boven op haar hoofd, opgerold als een glimmende slang, maar dat was na haar ochtendtoilet.

Ze hield van het geluid van de hak die door het gras sneed, hij was vlijmscherp, ze had hem zelf geslepen. Af en toe raakte ze een steen en dan kermde ze even bij de gedachte aan het glimmende blad met de vliedunne snede. Naarmate ze vorderde, bleef het onkruid als gevallen soldaten op een slagveld achter. Ze werkte zonder te zingen of te neurien. Ze had meer dan genoeg aan het werk zelf, bovendien zou de Schepper kunnen denken dat het leven veel te goed was en wat Halldis betreft was die conclusie overdreven. Pas als ze klaar was met het werk zou ze zich opknappen en ontbijt maken. In gedachten dekte ze de tafel. Haar zelfgebakken brood en haar eigengemaakte *prim*, gekookt van oude, bruine geitenkaas.

Ze richtte zich op. Een paar vogels krijsten luid boven de boomtoppen en ze dacht een ritselend geluid te horen en iets dat door de bladeren veegde. Toen werd het stil. Toch bleef ze een poosje staan kijken, stal een momentje rust en liet haar ogen over het bos gaan, waar ze iedere boom kende. In het bekende patroon van zwarte stammen meende ze iets donkers te zien. Iets dat er voorheen niet was geweest. Een onregelmatigheid.

Ze focuste haar ogen en tuurde intensief, maar aangezien er verder niets bewoog, ging ze ervan uit dat ze het zich had verbeeld. Haar blik bleef hangen bij de waterput. Het gras rond het luik was lang en verwilderd, misschien moest ze straks de heggenschaar zoeken om het af te knippen. Toen bukte ze zich weer en ging door met haar werk, maar nu met haar rug naar de trap en de deur toe. Hoewel het nog vroeg was, voelde ze dat de zon veel warmte gaf. Haar brede achterwerk werd gebakken in de zon en het zweet stroomde kriebelend langs de binnenkant van haar dijen. Dit was Halldis Horns leven. Zonder klagen de

problemen oplossen, één voor één, naargelang ze zich aandienen. Ze was iemand die nooit vragen stelde bij de schepping of bij de zin van het leven. Dat gaf geen pas. Bovendien was ze bang voor het antwoord. Ze hakte met schuddend achterwerk verder. Tegen de helling, verborgen achter een boom, stond Errki toe te kijken.

De vrouw fascineerde hem. Ze leek uit de grond te groeien, net als de dikke sparren. Achter haar hoorde hij haar geluid, een eenzame, majestueuze trombone. Zo stond hij lange tijd te kijken, verslond haar met zijn ogen, haar ronde schouders, haar fladderende jurk. Hij had haar eerder gezien. Deze vrouw leefde alleen, dat wist hij. Ze praatte zelden, luisterde slechts naar de wind of naar de schreeuwende eksters. Hij deed een paar stappen, er kraakten een paar takjes. Het geluid van de hak werd scherper. Hij vestigde zijn blik op haar handen, grove handen met dikke vingers. De kracht waarmee het blad door het gras sneed was enorm en had niets vrouwelijks. Toen hij verder liep, nu volkomen geluidloos, zag hij dat de vrouw zich langzaam gewaar werd dat er een levend wezen dichterbij kwam. Zoals mensen die alleen leven nu eenmaal een soort waakzaamheid ontwikkelen voor de dingen om hen heen. Haar ritme veranderde, werd eerst langzaam en toen sneller, als een soort ontkenning dat er iets gebeurde. Toen stopte ze en richtte ze zich op. Ineens zag ze hem. Haar lichaam verstijfde. Ze bleef gespannen staan, met deinende boezem. Er trilde een snaar van angst tussen hen in. Haar handen grepen de hak steviger vast. Haar ogen waren een ogenblik groot, werden toen smal en hard. Ze was niet snel ergens bang voor, maar op dit moment wist ze het zo net nog niet.